

Naar aanleiding van de brief van 28 juni 2012 (Kamerstukken II, 2011/12, 32 043, nr. 117), van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben enkele fracties binnen de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid de behoefte om de regering enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Van Dijck

De griffier van de commissie,
Post

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de stand van zaken en planning van een wetsvoorstel tot introductie van een Algemene Pensioeninstelling (API). De leden van de VVD-fractie zijn enthousiast over de mogelijkheden, die een API kan bieden voor de pensioenmarkt. Zij dringen erop aan om snel met maatregelen te komen en hebben voorts nog enkele vragen.

1.

Heeft de regering extern advies ingewonnen? Zo ja, van welke partijen en hoe luiden deze adviezen?

2.

Kan de regering toelichten in hoeverre andere Europese landen zijn gevorderd ten aanzien van de ontwikkelingen ten aanzien van internationaal opererende pensioenuitvoerders (op basis van de EIORP-richtlijn)?

3.

In hoeverre is wet- en regelgeving van andere lidstaten relevant voor de API, bijvoorbeeld het lokale arbeidsrecht?

4.

Wat zijn in de visie van de regering voor Nederland de belangrijkste belemmeringen en kansen met betrekking tot de API?

5.

Kan de regering uiteenzetten onder welk toezichtregime een API of een vergelijkbare internationale pensioenuitvoerder valt? Is dit afhankelijk van het land waar de uitvoerder gevestigd is? Acht de regering indien dit het geval is het reëel om te veronderstellen dat een internationaal opererende pensioenuitvoerder gevestigd zal worden in het land met het minst stringente, of bijvoorbeeld makkelijkst te hanteren, toezichtsregime?

6.

Hoe verhouden de toezichtsregimes in Europa zich van elkaar? Bijvoorbeeld met de OFP (Organisme voor Financiering van Pensioenen) in België?

7.

Welke typen rechtspersonen worden door de Europese pensioenuitvoerders (vergelijkbaar met de API) gebruikt?

8.

Kan het type rechtspersoon nog verschil uitmaken voor de aantrekkelijkheid van de uitvoerder?

9.

De regering schrijft dat de eisen aan medebestuur en zeggenschap vanuit een deelnemersraad niet verplicht gesteld zullen worden voor de uitvoering van buitenlandse pensioenregelingen. Geldt dit enkel voor pensioenfondsen, die als API zullen fungeren, of voor alle buitenlandse pensioenregelingen, die door een Nederlandse uitvoerder worden uitgevoerd?

10.

De regering is voornemens te onderzoeken hoe «ringfencing» het beste kan worden vormgegeven. Geldt dit enkel voor buitenlandse regelingen of kan dit in de toekomst ook gelden voor alle (huidige) pensioenregelingen?

11.

Betekent het schrappen van de domeinafbakening dat elk pensioenfonds ook voor elke andere onderneming of sector een pensioenregeling kan uitvoeren?

12.

Betekent het schrappen van de domeinafbakening dat elke onderneming vrij is om te kiezen voor een bepaalde pensioenuitvoerder, ongeacht in welke sector de onderneming actief is? De leden van de VVD-fractie ondersteunen de voorgestelde mate van keuzevrijheid, omdat concurrentie kan leiden tot lagere uitvoeringskosten en daarmee een beter pensioen.

13.

Kan de regering toelichten of er iets is veranderd aan de dispensatieregeling van de verplichtstelling?

14.

De regering acht de introductie van een afzonderlijke API in de vorm van een nieuwe pensioenuitvoerder niet noodzakelijk. Kan de regering uiteenzetten of er verschil is tussen een pensioenfonds, dat fungeert als API en een API als losse pensioenuitvoerder? De leden van de VVD-fractie pleiten ervoor dat indien de regering ervoor kiest om geen afzonderlijke API als pensioenuitvoerder te introduceren, een pensioenfonds, dat fungeert als API, exact dezelfde mogelijkheden toe te kennen als een afzonderlijke API.

15.

Betekent de introductie van een afzonderlijke API dat enkel pensioenfondsen kunnen fungeren als API of kunnen ook andere (financiële) organisaties dit? Welke eisen zijn hieraan verbonden?

16.

Betekent de introductie van een afzonderlijke API dat het pensioenfonds «nieuwe stijl» de API, maar ook de Multi-OPF vervangt. Of bestaat het pensioenfonds naast de Multi-OPF (Ondernemings PensioenFonds) en bijvoorbeeld de premiepensioeninstelling (PPI)?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben kennis genomen van de stand van zaken en planning van een wetsvoorstel tot introductie van een API. Zij hebben enkele vragen hierover.

17.

Waarvoor is de API een oplossing in Nederland?

18.

Wat is de noodzaak om de wetgeving tot introductie van een API nu snel vorm te geven?

19.

Deze leden wijzen erop dat tijdens de behandeling van het wetsvoorstel introductie premiepensioeninstelling hebben de CDA- en PvdA-fracties op 30 juni 2010 gevraagd om een evaluatie van de wetgeving na drie jaar. De reden hiervan was dat vooraf lastig ingeschat kan worden of de PPI iets is waarmee gewerkt gaat worden, of de aannames van de regering waar zijn dat dit geen product is voor de Nederlandse markt maar voor Nederlandse spelers in het buitenland en hoe de knip in de opbouw- en de uitkeringsfase gaat uitpakken. De minister van Financiën heeft een evaluatie na drie jaar toegezegd over de ervaringen met de PPI's, over de ontwikkeling van de Europese markt voor pensioenuitvoering tot op dat moment en over de vraag hoe de Nederlandse PPI daarin staat. Ook zal worden meegenomen hoe grosso modo de verhouding tussen de binnenlandse en buitenlandse markt is. Waarom kan niet met de wetgeving voor de API worden gewacht totdat de Kamer de evaluatie van de PPI heeft ontvangen, en de wetgeving voor governance, het nieuwe FTK en de Europese IORP-richtlijn definitief zijn?

20.

Bij welke instellingen is advies ingewonnen? Zijn de SER en de Stichting van de Arbeid geconsulteerd over de stand van zaken en planning van het wetsvoorstel API? Zo ja, wat was hun standpunt in deze? Zo nee, waarom niet?

21.

In de aangenomen motie Mosterd/ Depla (Kamerstuk 30 413, nr. 68) is de regering verzocht om alles in het werk te stellen om de wezenskenmerken van het Nederlandse pensioenstelsel – collectieve aanpak, solidariteit en verplichte deelname – te behouden. Hoe verhoudt het voornemen van «ringfencing» in het wetsvoorstel over de API zich tot een solidair stelsel?

22.

Hoe verhoudt het voornemen van het schrappen van de domeinafbakening zich tot een solidair en collectief stelsel?

23.

Hoe verhoudt het schrappen van de domeinafbakening zich tot de verplichtstelling in Nederland, mede in het licht van bestaande (Europese) jurisprudentie met betrekking tot de verplichtstelling?

24.

Is de regering bereid om voorafgaand aan het wetgevingstraject het voornemen van het schrappen van de domeinafbakening in relatie tot de verplichtstelling aan Europese wet- en regelgeving en jurisprudentie te laten toetsen? Zo nee, waarom niet?

25.

Kan een API reden zijn om op basis van artikel 6 van het Vrijstellingsbesluit wet Bpf 2000 onder de verplichtstelling in een bedrijfstak uit te komen?

26.

Kunnen verplicht gestelde bedrijfspensioenfondsen (bpf'en) ook fungeren als API? Zo ja, hoe wordt er omgegaan met het verbod op «ringfencing», en hoe verhoudt dat zich tot de Europese jurisprudentie ten aanzien van solidariteit en de verplichtstelling?

27.

Wat is – na inwerking treden van de voorgenomen wetsaanpassing – het verschil tussen een «pensioenfonds, dat fungeert als een API» en een «gewoon» pensioenfonds?

28.

Aan welke voorwaarden en/of vereisten moet een pensioenfonds voldoen om de kwalificatie «pensioenfonds, dat fungeert als een API» te krijgen?

29.

Kan de regering bevestigen dat de API geen winstoogmerk heeft en een non-profit instelling is?

30.

Is het bij een API mogelijk om sociale partners in het bestuur te hebben of is alleen een onafhankelijk bestuur geschikt voor een API?

31.

In welke landen bestaan er defined benefit-regelingen (DB-regelingen), hoeveel zijn dit er ongeveer en hoeveel deelnemers zijn hieraan verbonden?

32.

In hoeverre komen deze DB-regelingen overeen met de Nederlandse DB-regeling?

33.

Wat zijn de voor- en nadelen voor een werkgever om voor een API te kiezen in plaats van een verzekeraar?

34.

Wat merkt een werknemer van een API ten opzichte van een regeling bij een verzekeraar of bij een vrijwillig bpf?

Vragen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de regering over de stand van zaken van het wetsvoorstel tot invoering van de API en hebben hierover twee vragen.

35.

Kan regering toelichten waar de acht bestaande PPI's actief zijn?

37.

Om welke PPI's gaat het en zijn deze PPI's in Nederland actief zijn of in het buitenland of in zowel Nederland als het buitenland?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA fractie hebben kennisgenomen van de brief van de regering over de API. Deze leden merken op dat de regering zeer ambitieus is en hebben grote aarzelingen bij een aantal plannen zoals rond de domein- en productafbakening. Zij gaan ervan uit dat dit dossier door een nieuwe regering ter hand genomen zal worden en niet voor die tijd en rekenen op een debat na de formatie, inclusief een update over de plannen. Deze leden hebben de volgende vragen.

38.

Hoeveel PPI's zijn er in Nederland opgezet en hoeveel van deze PPI's zijn opgezet ter werving van buitenlandse fondsen?

39.

Hoeveel Nederlandse aanbieders zijn er voor de Nederlandse markt?

40.

Hoe verhoudt zich dit tot de verwachtingen ten tijde van de invoering van de PPI en de doelstelling van de PPI?

41.

Voor welk probleem is de API op dit moment een oplossing?

42.

Wat is -na inwerking treden van de voorgenomen wetsaanpassing- het verschil tussen een «pensioenfonds, dat fungeert als een API» en een «gewoon» pensioenfonds?

43.

Kan de regering nader toelichten aan welke voorwaarden en/of vereisten een pensioenfonds moet voldoen om de kwalificatie «pensioenfonds, dat fungeert als een API» te verkrijgen?

44.

Op welke wijze is de regering voornemens om de verschillen tussen die pensioenfondsen, die een nationale regeling uitvoeren en die fondsen, die een buitenlandse regeling uitvoeren, in wet- en regelgeving vast te leggen?

45.

In hoeverre is de komst van een «pensioenfonds, dat fungeert als een API» een bedreiging voor verzekeraars?

46.

Wat betekent de voorgenomen wetsaanpassing in het bijzonder het wegvallen van de domein- en productafbakening en voor de positie van pensioenfondsen ten opzichte van de verplichtstelling? Kan de regering bij de beantwoording van deze vraag ook ingaan op de invloed van bestaande (Europese) jurisprudentie met betrekking tot de verplichtstelling?

47.

In hoeverre kan een (verplicht gesteld) bedrijfstakpensioenfonds ook de vorm aannemen van een «pensioenfonds, dat fungeert als een API»? Indien dit mogelijk is, wat betekent dit voor het verbod op «ringfencing» bij dergelijke bedrijfstakpensioenfondsen? Hoe verhoudt die mogelijkheid zich in dat geval tot de Europese jurisprudentie ten aanzien van solidariteit en de verplichtstelling?

48.

Wat betekent het afschaffen van de domein- en productafbakening van pensioenfondsen voor de voorgenomen herziening van de Pensioenfondsenrichtlijn (IORP) en de discussie rondom het al dan niet toepassen van bepaalde regels uit het kader van de Solvency II richtlijn?

49.

In hoeverre wordt een «pensioenfonds, dat fungeert als een API» een commercieel pensioenvehikel? Hoe verhoudt zich deze ontwikkeling met de bestaande pensioenfondsen als non-profit organisaties? Wat betekent deze ontwikkeling voor het imago van pensioenfondsen bij deelnemers?

50.

In hoeverre kan een «pensioenfonds, dat fungeert als een API» een verplicht gestelde pensioenregeling uitvoeren?

51.

Indien een «pensioenfonds, dat fungeert als een API», ook verplicht gestelde pensioenregelingen zou mogen uitvoeren, wat betekent dat voor het bestaande «level playing field»?

52.

Indien een «pensioenfonds, dat fungeert als een API», geen verplicht gestelde pensioenregelingen zou mogen uitvoeren, wat betekent dat voor de ontwikkeling van «witte vlekken» in de pensioenopbouw?

53.

In hoeverre leidt de voorgestelde inrichting tot nieuwe «witte vlekken» in de pensioenopbouw? Is de regering voornemens om dit te ondervangen? Zo ja, op welke wijze?

54.

Wat zijn de mogelijkheden om een API zo in te richten dat ook een pensioenfonds als verenigingsvorm zou kunnen deelnemen?